

De lezing die op 6 februari gegeven is door Jos Ketelaar, was een samenwerking tussen Groei & Bloei en IVN. Jos heeft tijdens de boeiende presentatie prachtige foto's laten zien uit zijn eigen bestand.

Ieder voorjaar bloeien ze weer: de stinzenplanten.

De naam 'stinzenplant' dook voor het eerst op in Friesland bij historische beschrijvingen van de oude Friese 'stinzen' (stenen huizen in het Fries). Later bleek, dat deze groep planten ook aangetroffen werd op buitenplaatsen door heel Nederland.

De stinzenplanten zijn vaak al vanaf de zestiende en zeventiende eeuw door de adel, boeren en monniken in hun tuinen en landgoederen in Nederland geïntroduceerd bij borgen, kastelen, kerkhoven, stadswallen, huizen van notabelen en buitenplaatsen.

Het grootste deel van deze groep behoort tot de zogenaamde geofyten, de vroeg bloeiende bol-, knol- en wortelstokgewassen die hun bloem en blad al een jaar tevoren in de bol hebben aangemaakt en zo 'startklaar' staan voor de lente. Geofyt is dus een levensvorm van een tweejarige of vaste plant waarvan alleen de ondergrondse delen een ongunstige periode, zoals een winter of hete zomer overleven.

Er zijn drie verschillende categorieën stinzenplanten vertelde Jos. 1) Planten die een natuurlijke verspreiding kennen in Nederland, 2) Planten die van oorsprong buiten Nederland voorkomen, vooral in Europa en 3) Exotische stinzenplanten waarvan het natuurlijk areaal oorspronkelijk ver buiten Nederland ligt.

Jos vertelde aan de volle zaal belangstellenden, dat we vanaf de winter tot laat in de lente de bloei in verschillende kleuren en tinten zien. In januari en februari zie je veel wit en porseleinblauw van de sneeuwkllokjes en de sneeuwroem. In maart en april bloeien de blauwe Oosterse sterhyacinten, de gele en witte bosanemonen, de zachtroze vingerhelmbloem en de holwortel. In april en mei komen de stinzenplanten, die wat hoger op de stengels staan zoals de kievitsbloem, knikkende vogelmelk,

narcis, wilde hyacint, pinksterbloem en hondstand.

In iedere tuin waar ruimte is voor een of meer bomen, of enkele struiken, kan een plek komen voor stinzenplanten. Ze bloeien graag onder loofbomen en struiken, zonder zware schaduw. Aanplant van stinzenplanten gedijt goed bij een constant, sober beheer. Bollen en planten worden af en toe gescheurd en uitgeplant of ze zaaien zichzelf uit zoals de sterhyacinten , sneeuwroem en de vingerhelmbloem.

De presentatie van Jos is zeer goed ontvangen door de deelnemers. Naast de theorie is er ook belangstelling voor de praktijk. Dat komt goed uit, want op 2 maart om 14.00 uur geeft IVN een excursie in het Bospark in Alphen. De link naar de lezingen/excursies:

<https://www.ivn.nl/afdeling/alphen-aan-den-rijn/zoeken/natuuractiviteiten/>

De foto's zijn gemaakt door Jos Ketelaa